

عنوان مقاله:

مقاله پژوهشی: عوامل ژئوپلیتیکی اقتصادی موثر بر تدوین راهبرد دفاعی جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال شرق کشور

محل انتشار:

مطالعات دفاعی استراتژیک، دوره 17، شماره 78 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

علی جهانشاهی - دانشآموخته دکتری مدیریت راهبردی دانشگاه عالی دفاع ملی

سیدیحیی رحیم صفوی - استاد، جغرافیای سیاسی، دانشگاه تربیت مدرس

مهدی کامکار - استادیار، امنیت ملی، دانشگاه عالی دفاع ملی

خلاصه مقاله:

>

<p>منطقه

شمالشرق کشور که هم‌مرز با کشورهای افغانستان و ترکمنستان میباشد از منظر ابعاد مختلف ژئوپلیتیک و مسائل دفاعی - امنیتی به‌عنوان یک منطقه حساس محسوب می‌گردد، بطوریکه مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) برقراری امنیت و تقویت آمادگی نظامی منطقه شمالشرق کشور را به‌طور ویژه مورد تأکید قرار داده‌اند. لیکن باوجود حساسیت ویژه منطقه شمالشرق کشور، این منطقه از منظر مطالعات ژئوپلیتیکی و راهبردی موردتوجه کافی قرار نگرفته که این امر میتواند موجب از دست رفتن بسیاری از فرصت‌ها و افزایش و نزدیکی تهدیدات علیه منافع ملی کشور در این حوزه گردد. لذا تحقیق حاضر میکوشد که منطقه شمالشرق کشور را از منظر اقتصادی به‌عنوان یکی از مهمترین ابعاد ژئوپلیتیکی مورد بررسی قرار دهد. هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل ژئوپلیتیکی اقتصادی موثر بر تدوین راهبرد دفاعی جمهوری اسلامی ایران در منطقه استراتژیک شمالشرق کشور میباشد. این پژوهش از لحاظ نوع تحقیق، کاربردی - توسعه‌ای است که به روش توصیفی- تحلیلی با رویکرد کمی انجام پذیرفته است. به‌منظور رسیدن به هدف تحقیق از طریق پرسشنامه و به روش نمونه‌گیری تمام شمار از نقطه نظرات ۶۰ نفر از خبرگان لشکری و کشوری و صاحب‌نظران در حوزه جغرافیای سیاسی، به‌ویژه ژئوپلیتیک و راهبرد دفاعی در سطح نیروهای مسلح و منطقه شمال شرق کشور استفاده گردید. نهایتاً، ۲۷ عامل ژئوپلیتیکی اقتصادی موثر بر تدوین راهبردهای دفاعی جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال شرق کشور شناسایی گردیدند که در قالب عوامل چهارگانه قوت و ضعف و بسترهای فرصت‌آفرین و تهدیدزا (۱۰ عامل قوت و ۸ عامل ضعف، ۳ عامل فرصت، ۶ عامل تهدید) برشماری گردیدند. از مهمترین عوامل ژئوپلیتیکی اقتصادی احصا شده میتوان به عواملی مانند راه‌آهن سراسری شمالشرق به سواحل جنوب، به‌عنوان عامل قوت‌زا؛ پایین بودن ارزش پولی ج.ا.ا نسبت به کشورهای پیرامونی و سواستفاده اجتماعی - فرهنگی اتباع خارجی از آن در شهر مشهد مقدس، به‌عنوان عامل ضعف‌ساز؛ وجود منابع مشترک نفت و گاز ایران با ترکمنستان در دریای خزر، به‌عنوان عامل فرصت‌آفرین؛ و وابستگی کشور افغانستان به کمک‌های خارجی برای توسعه اقتصادی، به‌عنوان عامل تهدیدزا اشاره کرد.

کلمات کلیدی:

عوامل ژئوپلیتیکی اقتصادی، منطقه شمال شرق کشور، راهبردهای دفاعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1187146>

